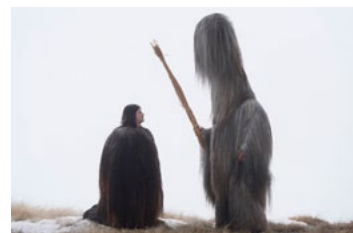
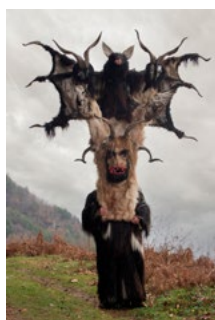
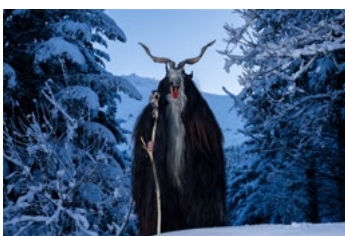
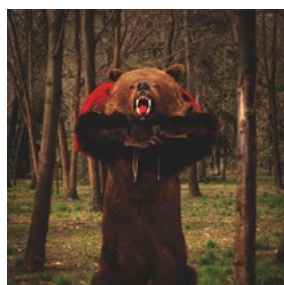

LO MITE EMMASCARAT d'Ashley Suszczynski

CA
ES
EN
FR

LO MITE EMMASCARAT

Una mirada d'Ashley Suszczynski a les mascarades rurals d'Europa

Figures amb màscares, pells de bèstia, banyes o vestits de palla recorren pobles i muntanyes en celebracions que semblen fora del temps.

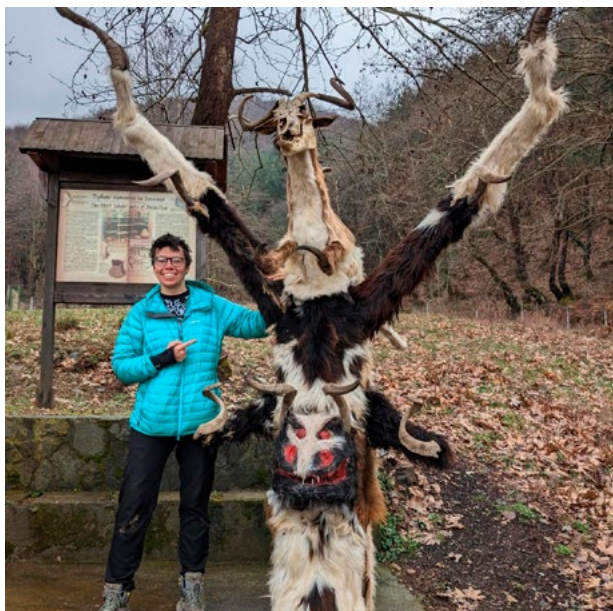
La fotògrafa nord-americana Ashley Suszczynski es dedica a documentar rituals de mascarades arreu del món, en un projecte que va néixer l'any 2019, quan va començar a recórrer comunitats rurals d'Europa amb la seva càmera, empesa per la fascinació per les expressions rituals que perviuen al marge del món globalitzat.

Des d'aleshores, Suszczynski ha viatjat per desenes de països per capturar la força simbòlica i estètica d'aquestes figures que, malgrat la seva antiguitat, continuen interpel·lant l'imaginari contemporani.

El treball d'Ashley s'ha publicat a les pàgines de *National Geographic*, *All About Photo*, *Photo District News*, entre altres mitjans de gran prestigi, i ha rebut nombrosos reconeixements i guardons internacionals. La seva exposició "Ancient Tradition in the Modern Day" va encapçalar la 3a Biennal de Fotografia de Barcelona i la 7a Biennal de Belles Arts i Fotografia Documental.

Amb més de 325.000 seguidors a Instagram (@maskedtraditions), l'autora ha creat una comunitat internacional captivada pel misteri, la bellesa i la resistència cultural d'aquestes representacions.

Lo *mite emmascarat* recull una selecció d'imatges de mascarades d'Europa, un catàleg extraordinari de personatges ancestrals que desfilen en contextos festius, litúrgics o agrícoles, i que simbolitzen l'ordre i el caos, la natura, la fertilitat o la por.

LES MASCARADES RURALS D'EUROPA: RITUALS ANCESTRALS AL SEGLE XXI

Arreu d'Europa, des de temps immemorials, pobles i comunitats celebren rituals en què figures disfressades recorren els carrers entre crits, danses, silencis i gestos carregats de simbolisme. Són les mascarades rurals, manifestacions populars que combinen màscares, vestits i complements amb elements animals o vegetals, i accions col·lectives que connecten amb la natura, el cicle de la vida i la memòria ancestral.

Tot i la seva gran diversitat segons la procedència, aquestes pràctiques comparteixen trets comuns i arrels profundes. Sovint es relacionen amb els canvis estacionals —com el solstici d'hivern, l'equinocci de primavera o l'inici del nou any—, i tenen l'origen en antics rituals pagans de fecunditat, protecció i renovació vinculats a societats agrícoles i ramaderes.

A la península ibèrica, moltes d'aquestes expressions beuen dels ritus preromans, que van ser absorbits i transformats durant l'època romana (Saturnals, Lupercals, Kalendes) i, més tard, reinterpretats o prohibits per la tradició cristiana.

Amb el temps, algunes mascarades van desaparèixer, d'altres van perviure en forma de carnaval o es van adaptar als calendaris religiosos. Avui dia, moltes d'aquestes celebracions s'han recuperat i revalorat, i constitueixen un patrimoni viu que permet entendre la forma simbòlica que poden adoptar pors, desitjos, creences i la relació de les comunitats amb el territori.

Les imatges d'aquesta exposició capturen la força d'aquestes figures en moviment: éssers híbrids, grotescos, inquietants o protectors, que ens parlen des del passat i alhora ens interpel·len amb una força profundament contemporània.

**“Careto” de Lazarim,
Lamego, Portugal**

Els més trapelles i irreverents

Durant els dies de Carnaval, el petit poble de Lazarim, al nord de Portugal, s’omple d’éssers enigmàtics amb expressions terrorífiques i burlesques, banyes i vestits de palla, ràfia o teles robustes i de colors. Són els Caretos, figures irreverents que encarnen el costat més trapella i indomable de la natura i dels antics déus.

Apareixen i desapareixen per sorprendre i espantar els veïns, en un joc simbòlic que expressa la transgressió de l’ordre establert i el desig de renovació que acompanya el final de l’hivern.

També es diu que tenen poders sobre elements essencials per a la vida, ja que asseguren la fertilitat dels camps, la fecunditat de persones i animals, i l’harmonia dins la comunitat.

Les màscares dels Caretos són fetes amb fusta de vern, tallades a mà a partir d’un sol tronc. Es deixen sense pintar per destacar el talent dels escultors, que tenen una dita preciosa: *“No podem fer una màscara en un tros de fusta, perquè la màscara ja hi és a dins; només cal trobar la manera de revelar-la”*.

**Conill a Limbazi,
Letònia**

El conill que anuncia la primavera

Al calendari letó hi ha dues festivitats que marquen els canvis d'estació: Martiņi i Meteni.

Martiņi assenyala la transició de la tardor cap a la foscor de l'hivern, el moment en què, segons la llegenda, els ossos es retiren a hibernar. És una festa vinculada a rituals del món agrícola i la protecció de la llar, amb màscares que representen figures humanes i demoníques.

Meteni, en canvi, és un carnaval que celebra el retorn dels dies més lluminosos i el renaixement de la natura. Durant aquesta festivitat, els participants de les mascarades, disfressats d'animals, recorren els pobles, visiten les cases, dansen, canten i fan bromes i rituals per allunyar els mals esperits. Entre totes les figures, el conill destaca com a portador d'alegria, abundància i bons auguris. Amb la seva capacitat reproductiva, és un símbol universal de fertilitat, vitalitat i renovació que es reforça en els rituals de primavera i Pasqua.

**“Harramacho” de
Navalacruz, Àvila,
Espanya**

Protector ancestral amb pell del bosc

Navalacruz, un petit poble de la Serra de Gredos, ha recuperat la festa dels Harramachos, basada en un ritual ancestral de protecció que es perd en el temps.

Els Harramachos són personatges enigmàtics que simbolitzen la connexió profunda entre els humans i el medi natural. N’hi ha que semblen sorgits del bosc, coberts de fulles de roure, branques seques, molsa i garlandes d’aglans. D’altres van vestits amb sacs de palla, i alguns porten pells, cuir, banyes i màscares de fusta. Protegeixen el bestiar i els infants del poble, i amb la seva presència espanten els mals esperits durant els dies més durs de l’hivern.

El dissabte del carnaval, els Harramachos recorren els carrers, espantant el mal i invocant la fertilitat per a l’any següent. El punt culminant arriba quan els nois del poble salten el riu Chico, un acte simbòlic que marca el pas de la infància a l’edat adulta. Els Harramachos són els primers a felicitar-los i a celebrar el nou cicle de creixement i èxit.

**“Tranga” de Bielsa,
Osca, Espanya**

Fúria fertilitzadora al Pirineu aragonès

Les Trangas són les protagonistes del carnaval de Bielsa, una de les mascarades rurals més antigues i populars del Pirineu aragonès per acomiadar l'hivern i donar la benvinguda a la primavera.

Són bèsties híbrides, d'aspecte ferotge, mig humanes i mig animals. Tenen banyes de boc i la cara pintada de negre amb oli i sutge, grans dentadures de patata tallada i un bastó característic, llarg i gruixut, anomenat tranga, d'on ve el seu nom. Van vestides amb camisa de quadres, una falda, avarques tradicionals, i porten grans esquelles a la cintura que fan sonar contínuament.

S'associen a la virilitat, el poder fecundant i la fertilitat de la terra. Recorren el poble seguint dones i criatures, amenaçant-los amb el bastó, amb un comportament intimidatori i escandalós que crea una atmosfera de transgressió i recorda la inversió de l'ordre social pròpia dels antics carnavals.

També són símbol d'energia i renovació, i fan servir el bastó per invocar la fecunditat i la prosperitat del poble.

“Joaldunak”, d’Ituren-Zubietta, Navarra, País Basc

Les forces benignes que allunyen els perills

Entre el solstici d’hivern i l’equinocci de primavera, els petits pobles bascos d’Ituren i Zubietta s’uneixen durant dos dies per celebrar un carnaval ple de rituals per despertar la natura i foragitar els mals esperits.

Els Joaldunak són personatges que simbolitzen les forces benignes. El seu nom vol dir, literalment, “els que porten esquelles”. Desfilen en sincronia, creant una atmosfera molt poderosa amb el repic rítmic dels dos esquellots que porten lligat a la cintura i les fuetades dels seus bastons amb crineres de cavall.

Es diu que aquest so despertava la terra del son hivernal, allunyava llops i ossos dels ramats d’ovelles i mantenia a ratlla les bruixes que habitaven les zones rurals.

Per tancar el carnaval, els Joaldunak canten i ballen al voltant d’una foguera, en un acte que representa la purificació col·lectiva, la destrucció d’allò que és vell i dolent i l’inici d’un nou cicle, allunyant la mala sort i donant la benvinguda a la primavera.

**Carnaval d'Ituren-Zubieta,
Navarra, País Basc**

Ritual purificador del bestiar

Els Joaldunak, es consideren protectors del bestiar de la comunitat, i amb les seves esquelles i benediccions asseguren la salut del ramat durant l'any. Per això, els veïns d'Ituren i Zubieta porten els animals a les desfilades i rituals de purificació del carnaval.

**“Caretos” de Lazarim,
Lamego, Portugal**

Les màscares que amaguen els troncs de vern

Durant els dies de Carnaval, el petit poble de Lazarim, al nord de Portugal, s’omple d’éssers enigmàtics amb expressions terrorífiques i burlesques, banyes i vestits de palla, ràfia o teles robustes i de colors. Són els Caretos, figures irreverents que encarnen el costat més trapella i indomable de la natura i dels antics déus.

Apareixen i desapareixen per sorprendre i espantar els veïns, en un joc simbòlic que expressa la transgressió de l’ordre establert i el desig de renovació que acompanya el final de l’hivern.

També es diu que tenen poders sobre elements essencials per a la vida, ja que asseguren la fertilitat dels camps, la fecunditat de persones i animals, i l’harmonia dins la comunitat.

Les màscares dels Caretos són fetes amb fusta de vern, tallades a mà a partir d’un sol tronc. Es deixen sense pintar per destacar el talent dels escultors, que tenen una dita preciosa: *“No podem fer una màscara en un tros de fusta, perquè la màscara ja hi és a dins; només cal trobar la manera de revelar-la.”*

**“Areste” de Sorgono,
Sardenya, Itàlia**

El feréstec contra la bèstia

A Sorgono, al cor de Sardenya, el ritual de la matança d’Urtzu és una de les mascarades més impactants de l’illa. La cerimònia consisteix en la persecució i submissió d’una bèstia poderosa i salvatge, l’Urtzu, que acaba lligada i sacrificada per uns personatges anomenats Arestes.

Els Arestes encarnen els salvatges. La paraula prové del terme llatí “*agrestis*”, que significa ‘feréstec’. S’enfronten a la natura: la captura, la dominen i la transformen a través del ritual.

**“Urtzu” de Sorgono,
Sardenya, Itàlia**

Ritual de la matança d’Urtzu de Sogorno, Sardenya, Itàlia

El nom d’Urtzu probablement deriva del mot sard que vol dir “senglar” (*urtzu o urtzuveddu*). Representa la força vital, animal, indomable i misteriosa de la natura. El seu sofriment, la persecució que pateix i el sacrifici simbolitzen la lluita de la natura per sobreviure i el cicle etern de la mort i el renaixement.

Aquesta mascarada evoca els antics rituals de mort i renaixement de la vida de les cultures mediterrànies, el cicle agrícola i la renovació de les energies de la terra. Se celebra al voltant del 20 de gener, coincidint amb la festa de Sant Sebastià.

Alps (Itàlia)

**“Schnappviecher” de
Salurn, Bolzano-Tirol
del Sud, Itàlia**

Un rugit per despertar la primavera

A la vall alpina de Salurn, cada dos anys el silenci de l'hivern es trenca amb la irrupció dels Schnappviecher — “bèsties que mosseguen” —, uns monstres gegants que recorren els carrers fent molt xivarri mentre obren i tanquen rítmicament les seves mandíbules metàl·liques.

El seu objectiu és espantar l'hivern i despertar la primavera, en un ritual col·lectiu d'origen ancestral on el crit i la disfressa celebren la renovació de la natura.

Els Schnappviecher són l'ànima del Carnaval de Perkeus, i desfilen al costat de carros, personatges i oficis antics, en una festa que també homenatja Perkeo, un personatge llegendari de la contrada que al segle XVII va ser bufó de la cort alemanya.

Aquestes criatures simbolitzen el poder del crit, la comunitat i la força renovadora de la festa: són una explosió de fantasia, tradició i vitalitat.

Alps (Suïssa)

**‘Wüeschte’ d’Urnäsch,
Appenzell
Ausserrhoden, Suïssa**

Els esperits de Cap d’Any

Els *Silvesterklausen* són personatges fantàstics que recorren granges i masos del massís d’Alpstein per desitjar un bon any nou a les famílies. Surten el 31 de desembre i el 13 de gener, coincidint amb el Cap d’Any dels calendaris gregorià i julià.

N’hi ha de tres tipus: els bonics (*Schöne*), amb vestits brodats i barrets decorats amb escenes quotidianes; els bonic-lletjos (*Schö-wüeschte*), que combinen elements naturals amb ornamentació acurada; i els lletjos (*Wüeschte*), amb màscares esfereïdores i vestits de palla, branques, escorça i molsa.

Aquests personatges es troben a la matinada a la plaça del poble. Fan sonar grans esquelles, salten i ballen per avisar que han arribat, i dediquen a cada casa un iòdel harmònic i ancestral, el cant típic tirolès, que ressona a les valls nevades.

És una tradició que barreja misteri, natura i art, ordre i desordre, i ens connecta amb les arrels més antigues de la cultura alpina, on les disfresses i el so purifiquen l’hivern i obren la porta a l’esperança d’un any pròsper i saludable.

Alps (Àustria)

**“Schiachperchten” de
Klagenfurt am Wörthersee,
regió de Caríntia, Àustria**

Els guardians lletjos de l'hivern alpi

Amb els ulls encesos, la boca plena de dents punxegudes i les banyes retorçades, aquesta criatura sembla sorgida d'un malson antic. És un *Schiachpercht* —literalment, un “Percht lleig”—, un ésser monstruós que forma part d'una tradició molt arrelada als Alps austríacs i bavaresos.

Els Perchten, éssers ancestrals de la mitologia alpina, apareixen entre Nadal i l'Epifania. Poden ser bells (*Schönperchten*) o temibles (*Schiachperchten*), i representen el dualisme entre les forces del bé i del mal, la llum i la foscor, l'ordre i el caos. Es relacionen amb Perchta, una figura llegendària mig fada mig deessa, que recompensa els qui treballen i castiga els mandrosos.

Els *Perchten lletjos*, vestits amb pells i roba rústega, desfilen pels carrers picant bastons, fent sonar esquelles i cridant fort per espantar els mals esperits i foragitar el fred i la foscor. Amb el seu pas eixordador, obren simbòlicament el camí a la llum i la fertilitat del nou any.

Malgrat els intents de l'Església d'erradicar aquestes pràctiques paganes, el culte a Perchta i les seves criatures ha perdurat al llarg dels segles, integrat en les celebracions d'hivern.

Alps (Àustria)

“Krampus” de Wörgl,
Tirol, Àustria

El rostre fosc del Nadal

El Krampus és un personatge molt popular de la mitologia alpina, amb una llarga tradició al Tirol. Meitat boc, meitat dimoni, aquest ésser salvatge i terrible recorre les llars de viles i pobles la nit del 5 de desembre i castiga les criatures que no s'han portat bé.

Pot portar cadenes, que sacseja amb gran estrèpit, i grans campanes metàl·liques que ressonen pels carrers. A vegades també duu un manat de branques de bedoll o un fuet, que fa servir simbòlicament per espantar o “castigar” els infants entremaliats.

El Krampus simbolitza el càstig i la part indòmita de l'hivern. En algunes llegendes, fins i tot s'emporta els nens dolents en un cistell cap a un món subterrani. És l'antagonista de Sant Nicolau, que premia la mainada que ha fet bondat amb llaminadures o regals.

Avui dia moltes poblacions celebren el *Krampuslauf*, una desfilada eixordadora d'aquests personatges, que recorren els carrers fent soroll, envoltats d'espurnes, fums i crits.

El Krampus és, en definitiva, l'ombra del Nadal: una figura que ens recorda l'existència del caos, la por i el misteri, en contrast amb la llum i la bondat.

**Os de Gravila, Bacau,
Moldàvia, Romania**

La dansa de l'os, més enllà del mite

A la vall del riu Trotuș, a Moldàvia, cada hivern es repeteix un antic ritual: grups de veïns, disfressats amb autèntiques pells d'os, ballen pels carrers, visiten cases i espanten els mals esperits de l'any que s'acaba.

La dansa de l'os és una tradició d'arrels paganes que simbolitza la fi d'un cicle i el renaixement de la natura. L'os, animal tòtem, representa la força, la protecció i la renovació espiritual. Durant els anys trenta del segle passat, aquest ritual es va entrecreuar i desvirtuar amb espectacles ambulants de gitanos amb ossos ensinistrats, però amb el pas del temps i el canvi de sensibilitat cap als animals, les celebracions simbòliques i comunitàries de la dansa de l'os han recuperat l'essència.

Més enllà de Romania, el significat simbòlic de l'os ressona en altres cultures, i apareix en ritus xamànics siberians, cerimònies del poble Ainu del Japó i tradicions dels Pirineus, entre altres. Aquest ésser liminar —entre l'humà i l'animal, entre l'hivern i la primavera— expressa pors col·lectives i desitjos de canvi. La seva dansa, arcaica i viva, continua sent un símbol poderós de transformació.

Bulgària

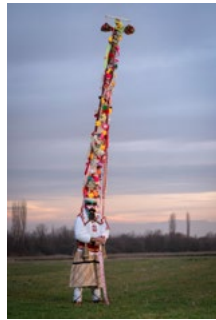
**“Survakari” de Dolna
Sekirna, Pèrnik, Bulgària**

**“Mechkarye” de Bela
Voda, Pèrnik, Bulgària**

**“Kukeri” d’Opanets,
Pleven, Bulgària**

**“Kukeri” de Borets,
Plòvdiv , Bulgària**

**“Kukeri” del 3r districte
de Blagòevgrad,
Bulgària**

A Bulgària, durant les setmanes més fredes de l’any, els pobles s’omplen de sons, màscares i figures híbrides, entre humanes i animals, que fan tremolar els carrers. Són els *kukeri* o *survakari*, protagonistes de rituals hivernals que barregen tradicions precristianes, creences locals i símbols de fertilitat, protecció i transformació.

Porten màscares imponents, sovint de fusta, amb banyes, plomes o pèls de cavall, altíssimes caputxes còniques, bastons de cerimònies, vestits de pell d’ovella o cabra i esquelles lligades al cos. Amb la seva presència poderosa, recorren els pobles en processons de moviments intensos, saltant i dansant per fer sonar les campanes i espantar els mals esperits. També fan rituals de purificació simbòlica de la població, i invoquen l’abundància de les noves collites, la fertilitat i la salut.

Algunes d’aquestes mascarades són grans festes col·lectives, com la Surova, a la regió de Pernik, reconeguda per la UNESCO com a patrimoni immaterial de la humanitat. Cada zona adapta el ritual amb noms, dates i figures pròpies —com els *Startsi*, els *Chaushi*, els *Babugeri* o els *Mechkarye*—, però els propòsits són els mateixos: tancar un cicle i obrir-ne un de nou, espantar els mal esperits i atraure la prosperitat.

**“Kukeri” de Kolarovo,
Blagòevgrad, Bulgària**

Els mestres mascarers, guardians de la tradició

La creació de màscares i vestits per a les mascarades de Bulgària — com les espectaculars “kukeri” — és un art col·lectiu, arrelat a la vida dels pobles i transmès de generació en generació pels mestres mascarers.

Els mestres mascarers són referents locals, artesans, creadors i guardians de la tradició. A més de confeccionar les disfresses, transmeten coneixements, llegendes i valors a tota la comunitat, i participen en les desfilades.

El seu paper va més enllà de l'artesania: la màscara i el vestit són instruments de cohesió social, d'aprenentatge col·lectiu i de resistència cultural davant l'oblit o la uniformització.

**“Kukeri” de Kolarovo,
Blagòevgrad, Bulgària**

Cada màscara, una obra d’art

En la cultura kukeri, cada màscara és única, i els personatges es re-noven cada any per mantenir viva la màgia del ritual.

Les màscares es fan amb materials naturals i reciclats: troncs de fusta per a l’estructura, pells d’animals (cabra, ovella o fins i tot os), banyes, cues de cavall, teles velles, llana, plomes o miralls. Tot s’hi val per crear un efecte visual impactant, que provoqui por i admiració.

El procés d’elaboració és intens i físicament exigent. La màscara del mestre Ivan Tasev, amb forma de ratpenat gegant, pesa més de 60 quilos, i va ser necessària l’ajuda de dos homes per col·locar-la sobre les espatlles. També cal molta força i destresa per saltar i ballar sense parar amb aquests vestits plens de detalls mòbils i grans campanes metàl·liques.

**“Chaushi” de Razlog,
Blagòevgrad, Bulgària**

Festa col·lectiva

Cada zona adapta el ritual amb noms, dates i figures pròpies —com els *Startsi*, els *Chaushi*, els *Babugeri* o els *Mechkarye* —, però els propòsits són els mateixos: tancar un cicle i obrir-ne un de nou, espantar els mals esperits i atraure la prosperitat.

**“Babugeri” de Bansko,
Blaòevgrad, Bulgària**

El ritual del traspàs del blat

La cerimònia del traspàs del blat simbolitza a molts pobles dels Balcans una de les aspiracions humanes més profundes: assegurar la salut, la prosperitat i la continuïtat de la família. En aquest ritual de transmissió, les espigues de blat passen de pares a fills, carregades de significat ancestral.

Antigament, la vida a la muntanya era dura i incerta. Davant la pobresa, la malaltia i les catàstrofes naturals, els pagesos busquen esperança i força en les seves tradicions. El traspàs del blat, acompanyat de pregàries per la pluja i l'abundància, esdevenia una invocació col·lectiva a la fertilitat i al benestar, però també un pacte silenciós de responsabilitat intergeneracional.

Quan el pare transmet l'espiga al fill, li confia l'esperança d'una vida millor. El fill esdevé protector de la família, hereu de la terra i la tradició, responsable de vetllar pel futur de casa seva. El ritual, doncs, no només consagra la fertilitat dels camps, sinó la continuïtat del llinatge que es reinventa any rere any.

Una proposta de:

TABACA FILM FEST

LO FESTIVAL DE CINEMA MITOLÒGIC DELS PIRINEUS

Organitzat per: Associació Gat Negre

Amb el suport de: Ajuntament Baix Pallars i Museu de la Sal

Fotografies: Ashley Suszczynski

Aquest document és un dossier de consulta destinat a informar sobre l'exposició i el festival.

© Tots els drets reservats. Cap part d'aquest document, incloses les fotografies i els textos, pot ser reproduïda, distribuïda o utilitzada sense l'autorització expressa de l'Associació Gat Negre i de l'autora de les imatges.

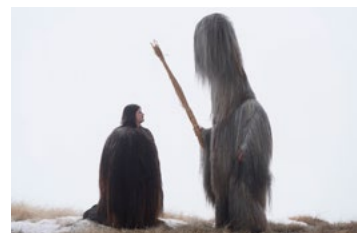
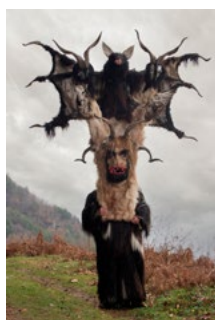
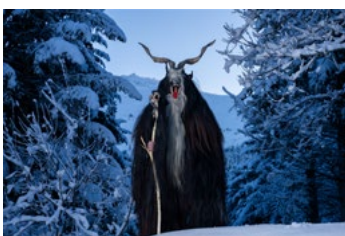
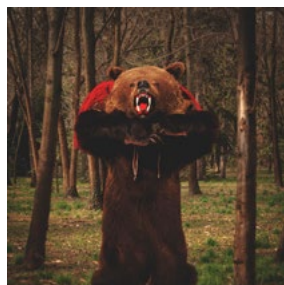

LO MITE ENXAUTE

CA
ES
EN
FR

EL MITO ENMASCARADO

de Ashley Suszczynski

EL MITO ENMASCARADO

Una mirada de Ashley Suszczynski a las mascaradas rurales de Europa

Figuras con máscaras, pieles de bestia, cuernos o trajes de paja recorren pueblos y montañas en celebraciones que parecen fuera del tiempo.

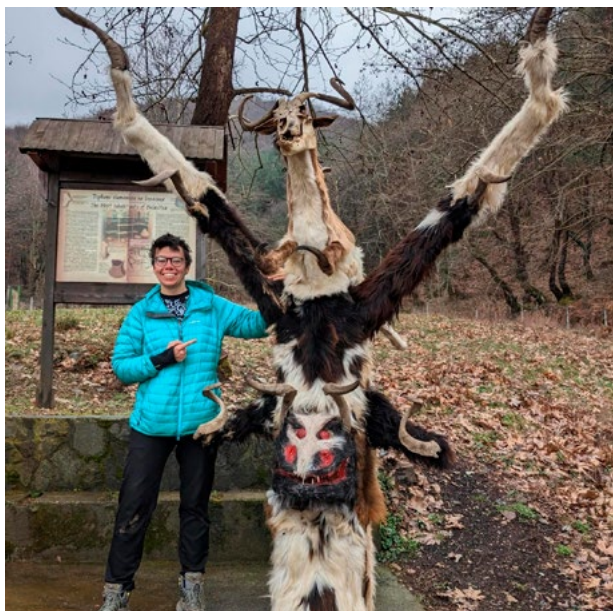
La fotógrafa estadounidense Ashley Suszczynski se dedica a documentar rituales de mascaradas en todo el mundo, en un proyecto que nació en 2019, cuando comenzó a recorrer comunidades rurales de Europa con su cámara, impulsada por la fascinación por las expresiones rituales que perviven al margen del mundo globalizado.

Desde entonces, Suszczynski ha viajado por decenas de países para capturar la fuerza simbólica y estética de estas figuras que, a pesar de su antigüedad, siguen interpelando el imaginario contemporáneo.

El trabajo de Ashley se ha publicado en las páginas de National Geographic, All About Photo, Photo District News, entre otros medios de gran prestigio, y ha recibido numerosos reconocimientos y galardones internacionales. Su exposición “Ancient Tradition in the Modern Day” encabezó la 3ª Bienal de Fotografía de Barcelona y la 7ª Bienal de Bellas Artes y Fotografía Documental.

Con más de 325.000 seguidores en Instagram (@maskedtraditions), la autora ha creado una comunidad internacional cautivada por el misterio, la belleza y la resistencia cultural de estas representaciones.

El mito enmascarado recoge una selección de imágenes de mascaradas de Europa, un catálogo extraordinario de personajes ancestrales que desfilan en contextos festivos, litúrgicos o agrícolas, y que simbolizan el orden y el caos, la naturaleza, la fertilidad o el miedo.

LAS MASCARADAS RURALES DE EUROPA: RITUALES ANCESTRALES EN EL SIGLO XXI

Por toda Europa, desde tiempos inmemoriales, pueblos y comunidades celebran rituales en los que figuras disfrazadas recorren las calles entre gritos, danzas, silencios y gestos cargados de simbolismo. Son las mascaradas rurales, manifestaciones populares que combinan máscaras, trajes y complementos con elementos animales o vegetales, y acciones colectivas que conectan con la naturaleza, el ciclo de la vida y la memoria ancestral.

A pesar de su gran diversidad según su procedencia, estas prácticas comparten rasgos comunes y raíces profundas. A menudo se relacionan con los cambios estacionales —como el solsticio de invierno, el equinoccio de primavera o el inicio del nuevo año—, y tienen su origen en antiguos rituales paganos de fecundidad, protección y renovación vinculados a sociedades agrícolas y ganaderas.

En la península ibérica, muchas de estas expresiones beben de los ritos prerromanos, que fueron absorbidos y transformados durante la época romana (Saturnales, Lupercales, Kalendas) y, más tarde, reinterpretados o prohibidos por la tradición cristiana.

Con el tiempo, algunas mascaradas desaparecieron, otras sobrevivieron en forma de carnaval o se adaptaron a los calendarios religiosos. Hoy en día, muchas de estas celebraciones se han recuperado y revalorizado, y constituyen un patrimonio vivo que permite entender la forma simbólica que pueden adoptar miedos, deseos, creencias y la relación de las comunidades con el territorio.

Las imágenes de esta exposición capturan la fuerza de estas figuras en movimiento: seres híbridos, grotescos, inquietantes o protectores, que nos hablan desde el pasado y, al mismo tiempo, nos interpelan con una fuerza profundamente contemporánea.

**“Careto” de Lazarim,
Lamego, Portugal**

Los más traviesos e irreverentes

Durante los días de Carnaval, el pequeño pueblo de Lazarim, en el norte de Portugal, se llena de seres enigmáticos con expresiones terroríficas y burlonas, cuernos y trajes de paja, rafia o telas robustas y de colores. Son los Caretos, figuras irreverentes que encarnan el lado más travieso e indomable de la naturaleza y de los antiguos dioses.

Aparecen y desaparecen para sorprender y asustar a los vecinos, en un juego simbólico que expresa la transgresión del orden establecido y el deseo de renovación que acompaña el final del invierno.

También se dice que tienen poderes sobre elementos esenciales para la vida, pues aseguran la fertilidad de los campos, la fecundidad de personas y animales, y la armonía dentro de la comunidad.

Las máscaras de los Caretos están hechas de madera de aliso, talladas a mano a partir de un solo tronco. Se dejan sin pintar para destacar el talento de los escultores, que tienen un dicho precioso: *“No podemos hacer una máscara en un trozo de madera, porque la máscara ya está dentro; solo hay que encontrar la manera de revelarla”.*

**Conejo en Limbazi,
Letonia**

El conejo que anuncia la primavera

En el calendario letón hay dos festividades que marcan los cambios de estación: Martiņi y Meteni.

Martiņi señala la transición del otoño hacia la oscuridad del invierno, el momento en que, según la leyenda, los osos se retiran a hibernar. Es una fiesta vinculada a rituales del mundo agrícola y a la protección del hogar, con máscaras que representan figuras humanas y demoníacas.

Meteni, en cambio, es un carnaval que celebra el regreso de los días más luminosos y el renacimiento de la naturaleza. Durante esta festividad, los participantes de las mascaradas, disfrazados de animales, recorren los pueblos, visitan las casas, bailan, cantan y hacen bromas y rituales para alejar a los malos espíritus. Entre todas las figuras, el conejo destaca como portador de alegría, abundancia y buenos augurios. Con su capacidad reproductiva, es un símbolo universal de fertilidad, vitalidad y renovación que se refuerza en los rituales de primavera y Pascua.

**“Harramacho” de
Navalacruz, Ávila, España**

Protector ancestral con piel del bosque

Navalacruz, un pequeño pueblo de la Sierra de Gredos, ha recuperado la fiesta de los Harramachos, basada en un ritual ancestral de protección que se pierde en el tiempo.

Los Harramachos son personajes enigmáticos que simbolizan la conexión profunda entre los seres humanos y el medio natural. Algunos parecen surgidos del bosque, cubiertos de hojas de roble, ramas secas, musgo y guirnaldas de bellotas. Otros van vestidos con sacos de paja, y algunos llevan pieles, cuero, cuernos y máscaras de madera. Protegen al ganado y a los niños del pueblo, y con su presencia espantan a los malos espíritus durante los días más duros del invierno.

El sábado de Carnaval, los Harramachos recorren las calles, ahuyentando el mal e invocando la fertilidad para el año siguiente. El punto culminante llega cuando los chicos del pueblo saltan el río Chico, un acto simbólico que marca el paso de la infancia a la edad adulta. Los Harramachos son los primeros en felicitarlos y en celebrar el nuevo ciclo de crecimiento y éxito.

**“Tranga” de Bielsa,
Osca, España**

Furia fertilizadora en el Pirineo aragonés

Las Trangas son las protagonistas del carnaval de Bielsa, una de las mascaradas rurales más antiguas y populares del Pirineo aragonés, que sirve para despedir el invierno y dar la bienvenida a la primavera.

Son bestias híbridas, de aspecto feroz, medio humanas y medio animales. Tienen cuernos de macho cabrío y la cara pintada de negro con aceite y hollín, grandes dentaduras hechas de patata tallada y un bastón característico, largo y grueso, llamado tranga, del cual toman su nombre. Van vestidas con camisa de cuadros, una falda, abarcas tradicionales, y llevan grandes cencerros en la cintura que hacen sonar continuamente.

Se asocian con la virilidad, el poder fecundante y la fertilidad de la tierra. Recorren el pueblo persiguiendo a mujeres y niños, amenazándolos con el bastón, con un comportamiento intimidante y escandaloso que crea una atmósfera de transgresión y recuerda la inversión del orden social propia de los antiguos carnavales. También son símbolo de energía y renovación, y utilizan el bastón para invocar la fecundidad y la prosperidad del pueblo.

“Joaldunak”, de Ituren-Zubieta, Navarra, País Vasco

Las fuerzas benignas que alejan los peligros

Entre el solsticio de invierno y el equinoccio de primavera, los pequeños pueblos vascos de Ituren y Zubieta se unen durante dos días para celebrar un carnaval lleno de rituales que buscan despertar la naturaleza y ahuyentar a los malos espíritus.

Los Joaldunak son personajes que simbolizan fuerzas protectoras. Su nombre significa, literalmente, “los que llevan cencerros”. Desfilan en sincronía, generando una atmósfera poderosa con el repique rítmico de los dos grandes cencerros que llevan atados a la cintura y los latigazos de sus bastones rematados con crines de caballo.

Se dice que este sonido despertaba la tierra del letargo invernal, alejaba a lobos y osos de los rebaños y mantenía a raya a las brujas que habitaban las zonas rurales.

Para cerrar el carnaval, los Joaldunak cantan y bailan alrededor de una hoguera, en un acto que representa la purificación colectiva, la destrucción de lo viejo y lo dañino, y el inicio de un nuevo ciclo, alejando la mala suerte y dando la bienvenida a la primavera.

Carnaval de Ituren-Zubieta, Navarra, País Vasco

Ritual purificador del ganado

Los Joaldunak son considerados protectores del ganado de la comunidad, y con sus cencerros y bendiciones aseguran la salud de los rebaños durante todo el año. Por ello, los vecinos de Ituren y Zubieta llevan a sus animales a las procesiones y rituales de purificación del carnaval.

**“Caretos” de Lazarim,
Lamego, Portugal**

Las máscaras que esconden los troncos de aliso

Durante los días de Carnaval, el pequeño pueblo de Lazarim, en el norte de Portugal, se llena de seres enigmáticos con expresiones terroríficas y burlonas, cuernos y trajes de paja, rafia o telas robustas y coloridas. Son los Caretos, figuras irreverentes que encarnan el lado más travieso e indomable de la naturaleza y de los antiguos dioses.

Aparecen y desaparecen para sorprender y asustar a los vecinos, en un juego simbólico que expresa la transgresión del orden establecido y el deseo de renovación que acompaña al final del invierno.

También se dice que poseen poderes sobre elementos esenciales para la vida, asegurando la fertilidad de los campos, la fecundidad de las personas y los animales, y la armonía dentro de la comunidad.

Las máscaras de los Caretos están hechas de madera de aliso, talladas a mano a partir de un solo tronco. Se dejan sin pintar para resaltar el talento de los escultores, que tienen un dicho precioso: *“No podemos hacer una máscara en un trozo de madera, porque la máscara ya está dentro; solo hay que encontrar la manera de revelarla”*.

**“Areste” de Sorgono,
Cerdeña, Italia**

El salvaje contra la bestia

En Sorgono, en el corazón de Cerdeña, el ritual de la matanza del Urtzu es una de las mascaradas más impactantes de la isla. La ceremonia consiste en la persecución y sometimiento de una bestia poderosa y salvaje, el Urtzu, que termina atada y sacrificada por unos personajes llamados Arestes.

Los Arestes encarnan a los salvajes. La palabra proviene del término latino agrestis, que significa “feroz” o “salvaje”. Se enfrentan a la naturaleza: la capturan, la dominan y la transforman mediante el ritual.

**“Urtzu” de Sorgono,
Cerdeña, Italia**

Ritual de la matanza del Urtzu en Sorgono, Cerdeña

El nombre Urtzu probablemente deriva del término sardo que significa “jabalí” (urtzu o urtzuvaddu). Representa la fuerza vital, animal, indomable y misteriosa de la naturaleza. Su sufrimiento, la persecución que sufre y el sacrificio simbolizan la lucha de la naturaleza por sobrevivir y el ciclo eterno de la muerte y el renacimiento.

Esta mascarada evoca los antiguos rituales mediterráneos de muerte y resurrección, el ciclo agrícola y la renovación de las energías de la tierra. Se celebra en torno al 20 de enero, coincidiendo con la festividad de San Sebastián.

**“Schnappviecher” de
Salurn, Bolzano-Tirol
del Sur, Italia**

Un rugido para despertar la primavera

En el valle alpino de Salurn, cada dos años el silencio del invierno se rompe con la irrupción de los Schnappviecher —“bestias que muerden”—, unos monstruos gigantes que recorren las calles haciendo gran alboroto mientras abren y cierran rítmicamente sus mandíbulas metálicas.

Su objetivo es asustar al invierno y despertar la primavera, en un ritual colectivo de origen ancestral donde el grito y el disfraz celebran la renovación de la naturaleza.

Los Schnappviecher son el alma del Carnaval de Perkeus y desfilan junto a carrozas, personajes y oficios antiguos, en una fiesta que también rinde homenaje a Perkeo, un personaje legendario de la región que en el siglo XVII fue bufón de la corte alemana.

Estas criaturas simbolizan el poder del grito, la comunidad y la fuerza renovadora de la fiesta: una explosión de fantasía, tradición y vitalidad.

Alpes (Suiza)

**‘Wüeschte’ de Urnäsch,
Appenzell
Ausserrhoden, Suiza**

Los espíritus de Año Nuevo

Los Silvesterklausen son personajes fantásticos que recorren granjas y casas del macizo del Alpstein para desear un feliz año nuevo a las familias. Salen el 31 de diciembre y el 13 de enero, coincidiendo con el Año Nuevo de los calendarios gregoriano y juliano.

Hay tres tipos: los bonitos (Schöne), con trajes bordados y sombreros decorados con escenas cotidianas; los bonito-feos (Schö-wüeschte), que combinan elementos naturales con ornamentos cuidados; y los feos (Wüeschte), con máscaras aterradoras y trajes de paja, ramas, corteza y musgo.

Estos personajes se reúnen de madrugada en la plaza del pueblo. Hacen sonar grandes cencerros, saltan y bailan para anunciar su llegada, y dedican a cada casa un yodel armónico y ancestral, el canto típico tirolés que resuena en los valles nevados.

Es una tradición que mezcla misterio, naturaleza y arte, orden y caos, y nos conecta con las raíces más antiguas de la cultura alpina, donde los disfraces y el sonido purifican el invierno y abren la puerta a la esperanza de un año próspero y saludable.

Alpes (Austria)

**“Schiachperchten” de
Klagenfurt am Wörthersee,
región de Carintia, Austria**

Los guardianes feos del invierno alpino

Con los ojos encendidos, la boca llena de dientes afilados y cuernos retorcidos, esta criatura parece salida de una pesadilla ancestral. Es un Schiachpercht —literalmente, un “Percht feo”—, un ser monstruoso que forma parte de una tradición muy arraigada en los Alpes austriacos y bávaros.

Los Perchten, seres ancestrales de la mitología alpina, aparecen entre Navidad y la Epifanía. Pueden ser bellos (Schönperchten) o temibles (Schiachperchten), y representan el dualismo entre las fuerzas del bien y del mal, la luz y la oscuridad, el orden y el caos. Se relacionan con Perchta, una figura legendaria mitad hada, mitad diosa, que recompensa a quienes trabajan y castiga a los perezosos.

Los Perchten feos, vestidos con pieles y ropas rústicas, desfilan por las calles golpeando bastones, haciendo sonar cencerros y gritando con fuerza para ahuyentar los malos espíritus y alejar el frío y la oscuridad. Con su paso ensordecedor, abren simbólicamente el camino hacia la luz y la fertilidad del nuevo año.

A pesar de los intentos de la Iglesia por erradicar estas prácticas paganas, el culto a Perchta y sus criaturas ha perdurado a lo largo de los siglos, integrado en las celebraciones de invierno.

Alpes (Austria)

**“Krampus” de Wörgl,
Tirol, Austria**

El rostro oscuro de la Navidad

El Krampus es un personaje muy popular de la mitología alpina, con una larga tradición en el Tirol. Mitad macho cabrío, mitad demonio, esta criatura salvaje y temible recorre los hogares de aldeas y pueblos la noche del 5 de diciembre y castiga a los niños que no se han portado bien.

Puede llevar cadenas, que sacude con gran estruendo, y grandes campanas metálicas que resuenan por las calles. A veces también lleva un manojo de ramas de abedul o un látigo, que utiliza simbólicamente para asustar o “castigar” a los niños traviesos.

El Krampus simboliza el castigo y la parte indómita del invierno. En algunas leyendas, incluso se lleva a los niños malos en un cesto hacia un mundo subterráneo. Es el antagonista de San Nicolás, que premia a los pequeños que han sido buenos con golosinas o regalos.

Hoy en día, muchas localidades celebran el Krampuslauf, un desfile ensordecedor de estos personajes, que recorren las calles haciendo ruido, rodeados de chispas, humo y gritos.

El Krampus es, en definitiva, la sombra de la Navidad: una figura que nos recuerda la existencia del caos, el miedo y el misterio, en contraste con la luz y la bondad.

**Oso de Gravila, Bacau,
Moldavia, Rumanía**

La danza del oso, más allá del mito

En el valle del río Trotuș, en Moldavia, cada invierno se repite un antiguo ritual: grupos de vecinos, disfrazados con auténticas pieles de oso, bailan por las calles, visitan casas y espantan los malos espíritus del año que termina.

La danza del oso es una tradición de raíces paganas que simboliza el fin de un ciclo y el renacimiento de la naturaleza. El oso, animal tótem, representa la fuerza, la protección y la renovación espiritual. Durante los años treinta del siglo pasado, este ritual se mezcló y desvirtuó con espectáculos ambulantes de gitanos con osos amaestrados, pero con el paso del tiempo y el cambio de sensibilidad hacia los animales, las celebraciones simbólicas y comunitarias de la danza del oso han recuperado su esencia.

Más allá de Rumanía, el significado simbólico del oso resuena en otras culturas, y aparece en ritos chamánicos siberianos, ceremonias del pueblo Ainu de Japón y tradiciones de los Pirineos, entre otros. Este ser liminar —entre lo humano y lo animal, entre el invierno y la primavera— expresa miedos colectivos y deseos de cambio. Su danza, arcaica y viva, sigue siendo un símbolo poderoso de transformación.

Bulgaria

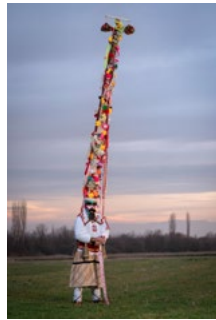
**“Survakari” de Dolna Se-
kirna, Pernik, Bulgaria**

**“Mechkarye” de Bela
Voda, Pernik, Bulgaria**

**“Kukeri” de Opanets,
Pleven, Bulgaria**

**“Kukeri” de Borets,
Plovdiv, Bulgaria**

**“Kukeri” del 3er distrito
de Blagoevgrad,
Bulgaria**

En Bulgaria, durante las semanas más frías del año, los pueblos se llenan de sonidos, máscaras y figuras híbridas, entre humanas y animales, que hacen temblar las calles. Son los kukeri o survakari, protagonistas de rituales invernales que mezclan tradiciones precristianas, creencias locales y símbolos de fertilidad, protección y transformación.

Llevan máscaras imponentes, a menudo de madera, con cuernos, plumas o crines de caballo, altísimas capuchas cónicas, bastones ceremoniales, trajes de piel de oveja o cabra, y grandes cencerros atados al cuerpo. Con su presencia poderosa, recorren los pueblos en procesiones de movimientos intensos, saltando y bailando para hacer sonar las campanas y espantar a los malos espíritus. También realizan rituales simbólicos de purificación de la población, e invocan la abundancia de las nuevas cosechas, la fertilidad y la salud.

Algunas de estas mascaradas son grandes fiestas colectivas, como la Surova, en la región de Pernik, reconocida por la UNESCO como patrimonio inmaterial de la humanidad. Cada zona adapta el ritual con nombres, fechas y figuras propias —como los Startsi, Chaushi, Babugeri o Mechkarye—, pero los propósitos son los mismos: cerrar un ciclo y abrir otro nuevo, espantar a los malos espíritus y atraer la prosperidad.

**“Kukeri” de Kolarovo,
Blagoevgrad, Bulgaria**

Los maestros mascareros, guardianes de la tradición

La creación de máscaras y trajes para las mascaradas de Bulgaria — como los espectaculares kukeri— es un arte colectivo, profundamente arraigado en la vida de los pueblos y transmitido de generación en generación por los maestros mascareros.

Los maestros mascareros son referentes locales, artesanos, creadores y guardianes de la tradición. Además de confeccionar los disfraces, transmiten conocimientos, leyendas y valores a toda la comunidad, y participan activamente en los desfiles.

Su papel va más allá de la artesanía: la máscara y el traje son instrumentos de cohesión social, de aprendizaje colectivo y de resistencia cultural frente al olvido o la uniformización.

**“Kukeri” de Kolarovo,
Blagoevgrad, Bulgaria**

Cada máscara, una obra de arte

En la cultura kukeri, cada máscara es única, y los personajes se renuevan cada año para mantener viva la magia del ritual.

Las máscaras se elaboran con materiales naturales y reciclados: troncos de madera para la estructura, pieles de animales (cabra, oveja o incluso oso), cuernos, crines de caballo, telas viejas, lana, plumas o espejos. Todo vale para crear un efecto visual impactante que provoque miedo y admiración.

El proceso de elaboración es intenso y físicamente exigente. La máscara del maestro Ivan Tasev, con forma de murciélago gigante, pesa más de 60 kilos, y fue necesaria la ayuda de dos hombres para colocarla sobre los hombros. También se requiere mucha fuerza y destreza para saltar y bailar sin descanso con estos trajes llenos de detalles móviles y grandes campanas metálicas.

**“Chaushi” de Razlog,
Blagoevgrad, Bulgaria**

Fiesta colectiva

Cada zona adapta el ritual con nombres, fechas y figuras propias — como los Startsi, los Chaushi, los Babugeri o los Mechkarye—, pero los propósitos son los mismos: cerrar un ciclo y abrir uno nuevo, espantar los malos espíritus y atraer la prosperidad.

**“Babugeri” de Bansko,
Blagoevgrad, Bulgaria**

El ritual del traspaso del trigo

La ceremonia del traspaso del trigo simboliza en muchos pueblos de los Balcanes una de las aspiraciones humanas más profundas: asegurar la salud, la prosperidad y la continuidad de la familia. En este ritual de transmisión, las espigas de trigo pasan de padres a hijos, cargadas de un significado ancestral.

Antiguamente, la vida en la montaña era dura e incierta. Ante la pobreza, la enfermedad y las catástrofes naturales, los campesinos buscaban esperanza y fuerza en sus tradiciones. El traspaso del trigo, acompañado de plegarias por la lluvia y la abundancia, se convertía en una invocación colectiva a la fertilidad y al bienestar, pero también en un pacto silencioso de responsabilidad intergeneracional.

Cuando el padre transmite la espiga al hijo, le confía la esperanza de una vida mejor. El hijo se convierte en protector de la familia, heredero de la tierra y la tradición, responsable de velar por el futuro de su hogar. El ritual, pues, no solo consagra la fertilidad de los campos, sino también la continuidad del linaje que se reinventa año tras año.

Una propuesta de:

TABACA FILM FEST

EL FESTIVAL DE CINE MITOLÓGICO DE LOS PIRINEOS

Organizado por: Asociación Gat Negre

Con el apoyo de: Ayuntamiento de Baix Pallars y Museo de la Sal

Fotografías: Ashley Suszczynski

Este documento es un dossier de consulta destinado a informar sobre la exposición y el festival.

© Todos los derechos reservados. Ninguna parte de este documento, incluidas las fotografías y los textos, puede ser reproducida, distribuida ni utilizada sin la autorización expresa de la Asociación Gat Negre y de la autora de las imágenes.

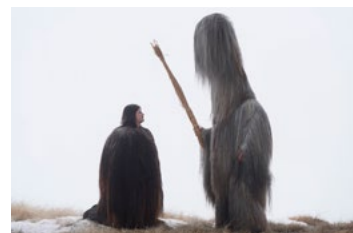
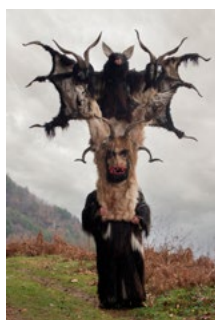
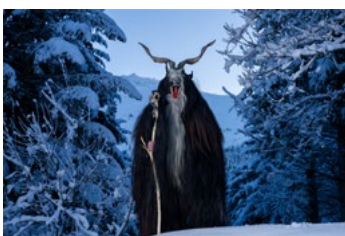
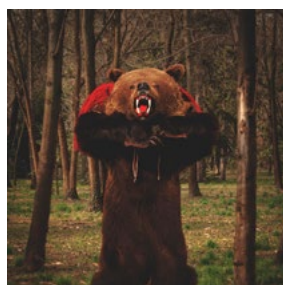

LO MITE ENXAUTE

CA
ES
EN
FR

MASKED TRADITIONS

Ashley Suszczynski

MASKED TRADITIONS

A glimpse into Europe's rural masquerades by Ashley Suszczynski

Figures wearing masks, animal skins, horns or straw costumes roam through villages and mountains during celebrations that seem to exist outside of time.

American photographer Ashley Suszczynski has dedicated herself to documenting masquerade rituals around the world, in a project that began in 2019 when she started travelling through rural communities in Europe with her camera, driven by a fascination with ritual expressions that survive on the margins of the globalized world.

Since then, Suszczynski has travelled through dozens of countries to capture the symbolic and aesthetic power of these figures which, despite their ancient origins, continue to speak to the contemporary imagination.

Ashley's work has been published in the pages of National Geographic, All About Photo, Photo District News, among other prestigious media outlets, and has received numerous international awards and accolades. Her exhibition "Ancient Tradition in the Modern Day" was the headline show at the 3rd Barcelona Photography Biennial and the 7th Biennial of Fine Art and Documentary Photography.

With over 325,000 followers on Instagram (@maskedtraditions), the artist has built an international community captivated by the mystery, beauty and cultural resilience of these representations.

The Masked Myth presents a curated selection of images of European masquerades—an extraordinary catalogue of ancestral characters that parade in festive, liturgical or agricultural contexts, symbolizing order and chaos, nature, fertility, or fear.

EUROPE'S RURAL MASQUERADES: ANCESTRAL RITUALS IN THE 21ST CENTURY

Across Europe, since time immemorial, villages and communities have celebrated rituals where masked figures roam the streets with shouts, dances, silences, and gestures full of symbolism. These are rural masquerades: popular manifestations that combine masks, costumes and accessories made with animal or plant elements, and collective actions that connect with nature, the life cycle, and ancestral memory.

Despite their wide diversity depending on origin, these practices share common traits and deep roots. They are often linked to seasonal transitions—such as the winter solstice, spring equinox, or the start of the new year—and originate in ancient pagan rituals of fertility, protection, and renewal, tied to agricultural and pastoral societies.

On the Iberian Peninsula, many of these expressions draw from pre-Roman rites, which were absorbed and transformed during the Roman era (Saturnalia, Lupercalia, Kalends), and later reinterpreted or banned by Christian tradition.

Over time, some masquerades disappeared, others survived in the form of carnival or were adapted to religious calendars. Today, many of these celebrations have been revived and re-valued, becoming a living heritage that allows us to understand how fears, desires, beliefs and the relationship between communities and their territory can be symbolically expressed.

The images in this exhibition capture the power of these figures in motion—hybrid, grotesque, unsettling or protective beings who speak to us from the past while striking us with a deeply contemporary force.

**“Careto” from Lazarim,
Lamego, Portugal**

The most mischievous and irreverent ones

During Carnival, the small village of Lazarim, in northern Portugal, fills with enigmatic beings with terrifying and mocking expressions, horns, and costumes made of straw, raffia, or heavy, colorful fabrics. These are the Caretos, irreverent figures that embody the wild, unruly side of nature and the ancient gods.

They appear and disappear to surprise and frighten the villagers in a symbolic game that represents the transgression of the established order and the longing for renewal that comes with the end of winter.

They are also said to have power over essential elements of life, ensuring the fertility of the land, the fecundity of people and animals, and harmony within the community.

The Caretos’ masks are made of alder wood, hand-carved from a single block. They are left unpainted to highlight the skill of the sculptors, who say: “We cannot make a mask from a piece of wood, because the mask is already inside; we just have to find a way to reveal it.”

**Rabbit in Limbazi,
Latvia**

The rabbit that heralds spring

In the Latvian calendar, two major festivities mark the changing of the seasons: Martiņi and Meteni.

Martiņi marks the transition from autumn to the darkness of winter, the time when, according to legend, bears retreat to hibernate. This celebration is linked to agricultural rituals and the protection of the home, with masks representing both human and demonic figures.

Meteni, on the other hand, is a carnival that celebrates the return of the light and the rebirth of nature. During this festival, participants in animal disguises travel through villages, visit homes, dance, sing, and perform rituals and jokes to ward off evil spirits. Among all these figures, the rabbit stands out as a bringer of joy, abundance, and good omens. With its high reproductive capacity, it is a universal symbol of fertility, vitality, and renewal, particularly in spring and Easter traditions.

**“Harramacho” from
Navalacruz, Ávila, Spain**

Ancestral guardian clad in forest skin

Navalacruz, a small village in the Sierra de Gredos, has revived the celebration of the Harramachos, based on an ancient protection ritual lost in time.

Harramachos are mysterious figures symbolizing the deep bond between humans and the natural world. Some seem to emerge straight from the forest, covered in oak leaves, dry branches, moss, and garlands of acorns. Others are dressed in straw sacks, and some wear furs, leather, horns, and wooden masks. They protect the town’s livestock and children, driving away evil spirits during the harshest winter days.

On Carnival Saturday, the Harramachos parade through the streets, chasing away evil and invoking fertility for the year to come. The ritual culminates when the village boys jump over the Chico river—an act that symbolizes the passage from childhood to adulthood. The Harramachos are the first to congratulate them and celebrate the beginning of a new cycle of growth and success.

**“Tranga” from Bielsa,
Huesca, Spain**

Fertile fury in the Aragonese Pyrenees

The Trangas are the stars of the Bielsa carnival, one of the oldest and most popular rural masquerades in the Aragonese Pyrenees, marking the end of winter and the start of spring.

They are hybrid beasts, fierce-looking, half-human and half-animal. They have goat horns, faces painted black with oil and soot, large potato-cut teeth, and a thick, long staff called tranga, from which they take their name. They wear checked shirts, skirts, traditional espadrilles, and large cowbells around their waists that they constantly clang.

They are associated with virility, fertile power, and the fecundity of the land. They roam the village chasing women and children, threatening them with their staff, in a loud and intimidating performance that recalls the topsy-turvy spirit of ancient carnivals.

The tranga also acts as a symbolic tool to summon fertility and prosperity for the community.

**“Joaldunak”, from Ituren-Zubieta,
Navarra, Basque Country**

The benevolent forces that drive away danger

Between the winter solstice and the spring equinox, the small Basque villages of Ituren and Zubieta come together for two days to celebrate a carnival full of rituals meant to awaken nature and ward off evil spirits.

The Joaldunak are figures that symbolize protective forces. Their name literally means “those who carry cowbells.” They parade in perfect unison, creating a powerful atmosphere with the rhythmic clang of the two large cowbells tied to their waists and the cracks of their whips adorned with horsehair.

It is said that this sound awakened the earth from its winter slumber, scared away wolves and bears from the sheep flocks, and kept witches at bay in rural areas.

To close the carnival, the Joaldunak sing and dance around a bonfire, in an act that represents collective purification, the destruction of what is old and harmful, and the beginning of a new cycle, casting away bad luck and welcoming spring.

**Carnival of Ituren-Zubieta,
Navarra, Basque Country**

Purification ritual for livestock

The Joaldunak are considered guardians of the community's livestock. With their bells and blessings, they ensure the health of the herds throughout the year. This is why the villagers of Ituren and Zubieta bring their animals to the carnival's processions and purification rituals.

**“Caretos” of Lazarim,
Lamego, Portugal**

Masks carved from alder trunks

During Carnival days, the small village of Lazarim in northern Portugal is filled with enigmatic beings with terrifying and mocking expressions, horns, and costumes made of straw, raffia, or thick, colorful fabrics. They are the Caretos, irreverent figures who embody the wild and mischievous side of nature and ancient gods.

They appear and disappear to surprise and frighten the villagers, in a symbolic game that expresses the transgression of the established order and the desire for renewal that comes with the end of winter.

They are also said to have powers over essential elements of life, ensuring the fertility of the land, the fecundity of people and animals, and the harmony of the community.

The Caretos’ masks are handmade from alder wood, carved from a single trunk. They are left unpainted to highlight the sculptors’ craftsmanship, who follow a beautiful saying: “We cannot make a mask from a piece of wood, because the mask is already inside; we just need to find the way to reveal it.”

**“Areste” of Sorgono,
Sardinia, Italy**

The wild one versus the beast

In Sorgono, in the heart of Sardinia, the Urtzu killing ritual is one of the island’s most striking masquerades. The ceremony involves the pursuit and subjugation of a powerful, untamed beast—Urtzu—which is eventually tied up and ritually “sacrificed” by characters known as Arestes.

The Arestes represent the wild ones. The word comes from the Latin term *agrestis*, meaning “wild” or “rustic.” They confront nature, capture it, subdue it, and transform it through ritual.

**“Urtzu” of Sorgono,
Sardinia, Italy**

The ritual killing of Urtzu in Sorgono, Sardinia

The name Urtzu likely derives from the Sardinian word for “wild boar” (urtzu or urtzurveddu). It represents the raw, animal, untamable and mysterious force of nature. Its suffering, the pursuit it endures, and its symbolic sacrifice represent nature’s struggle to survive and the eternal cycle of death and rebirth.

This masquerade evokes ancient Mediterranean rites of life, death, and resurrection, the agricultural cycle, and the renewal of the earth’s energies. It takes place around January 20, coinciding with the feast of Saint Sebastian.

Alps (Italy)

**“Schnappviecher”
from Salurn, Bolza-
no-South Tyrol, Italy**

A roar to awaken spring

In the alpine valley of Salurn, every two years the silence of winter is shattered by the arrival of the Schnappviecher — “biting beasts” — giant monsters that roam the streets making a huge racket as they rhythmically open and close their metal jaws.

Their goal is to scare away winter and awaken spring, in a collective ritual of ancient origin where shouting and disguise celebrate nature’s renewal.

The Schnappviecher are the soul of the Perkeus Carnival and parade alongside carts, characters, and old trades, in a festival that also pays tribute to Perkeo, a legendary figure from the region who became a court jester in 17th-century Germany.

These creatures symbolize the power of the cry, the strength of the community, and the regenerative energy of festivity: a burst of fantasy, tradition, and vitality.

Alps (Switzerland)

**‘Wüeschte’ from Urnäsch,
Appenzell Ausserrhoden,
Switzerland**

The spirits of New Year’s Eve

The Silvesterklausen are fantastic characters who visit farms and homesteads in the Alpstein massif to wish families a happy new year. They appear on December 31 and January 13, corresponding to New Year’s Day in the Gregorian and Julian calendars.

There are three types: the beautiful (Schöne), dressed in embroidered costumes and hats adorned with everyday scenes; the beautiful-ugly (Schö-wüeschte), combining natural elements with fine decoration; and the ugly (Wüeschte), with terrifying masks and costumes made of straw, branches, bark, and moss.

These figures gather at dawn in the village square. They ring large bells, jump and dance to announce their arrival, and perform an ancestral harmonic yodel — the traditional Tyrolean chant — that echoes through the snowy valleys.

This tradition blends mystery, nature, and art, order and disorder, connecting us to the ancient roots of alpine culture, where costume and sound purify the winter and open the door to hopes for a prosperous and healthy new year.

Alps (Austria)

**“Schiachperchten” from
Klagenfurt am Wörthersee,
Carinthia, Austria**

The ugly guardians of the alpine winter

With glowing eyes, mouths full of jagged teeth, and twisted horns, these creatures seem born of ancient nightmares. They are Schiachperchten — literally “ugly Perchten” — monstrous beings deeply rooted in the traditions of the Austrian and Bavarian Alps.

The Perchten, ancestral beings from Alpine mythology, appear between Christmas and Epiphany. They can be beautiful (Schönperchten) or terrifying (Schiachperchten), representing the duality between good and evil, light and dark, order and chaos. They are linked to Perchta, a legendary figure, half fairy, half goddess, who rewards the hardworking and punishes the lazy.

The ugly Perchten, dressed in furs and rustic clothing, parade through the streets banging sticks, ringing bells, and shouting loudly to drive out evil spirits and chase away cold and darkness. With their deafening presence, they symbolically open the path to the light and fertility of the new year.

Despite the Church’s historical attempts to eradicate these pagan practices, the cult of Perchta and her creatures has survived through the centuries, now fully integrated into winter celebrations.

Alps (Austria)

**“Krampus” from Wörgl,
Tyrol, Austria**

The dark face of Christmas

The Krampus is a very popular figure in Alpine mythology, with a long-standing tradition in Tyrol. Half goat, half demon, this wild and fearsome creature visits homes in villages and towns on the night of December 5 to punish children who have misbehaved.

He often carries chains, which he rattles loudly, and large metal bells that echo through the streets. Sometimes he also wields a bundle of birch branches or a whip, used symbolically to frighten or “punish” naughty children.

The Krampus represents punishment and the untamed side of winter. In some legends, he even carries bad children away in a basket to an underground world. He is the dark counterpart to Saint Nicholas, who rewards well-behaved children with sweets or gifts.

Today, many towns hold Krampuslauf, a raucous parade where these fearsome figures roam the streets amid sparks, smoke, and howling cries.

In short, the Krampus is the shadow of Christmas: a figure that reminds us of chaos, fear, and mystery — the flip side of light and goodness.

**Bear Dance of Gravila,
Bacău, Moldavia, Romania**

The bear's dance, beyond the myth

In the Trotuş River valley, in Moldavia, an ancient ritual is repeated every winter: groups of locals, dressed in real bearskins, dance through the streets, visit houses, and scare away the evil spirits of the passing year.

The bear dance is a pagan-rooted tradition that symbolizes the end of a cycle and the rebirth of nature. The bear, a totem animal, represents strength, protection, and spiritual renewal.

During the 1930s, this ritual became entangled with and distorted by traveling shows in which Roma people paraded trained bears. However, with the passing of time and a growing sensitivity toward animals, the symbolic and communal bear dance has recovered its original spirit.

Beyond Romania, the symbolic meaning of the bear resonates in many other cultures — appearing in Siberian shamanic rites, Ainu ceremonies in Japan, and Pyrenean traditions, among others. This liminal being — between human and animal, winter and spring — expresses collective fears and hopes for change. Its dance, both ancient and alive, remains a powerful symbol of transformation.

Bulgaria

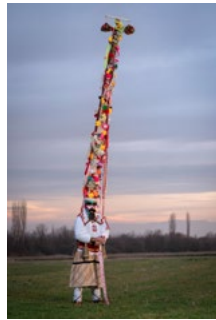
“Survakari” from Dolna Sekirna, Pernik, Bulgaria

“Mechkarye” from Bela Voda, Pernik, Bulgaria

“Kukeri” from Opanets, Pleven, Bulgaria

“Kukeri” from Borets, Plovdiv, Bulgaria

“Kukeri” from the 3rd District of Blagoevgrad, Bulgaria

In Bulgaria, during the coldest weeks of the year, villages fill with sounds, masks, and hybrid figures — part human, part animal — that shake the streets. These are the kukeri or survakari, the main figures of winter rituals that blend pre-Christian traditions, local beliefs, and symbols of fertility, protection, and transformation.

They wear imposing masks, often wooden, decorated with horns, feathers, or horsehair, towering conical hoods, ceremonial staffs, sheepskin or goatskin costumes, and loud bells tied around their bodies. With their commanding presence, they parade through the villages in intense processions, jumping and dancing to ring their bells and ward off evil spirits. They also perform symbolic purification rituals and call for abundant harvests, fertility, and health.

Some of these masquerades are large collective celebrations — like Surova, in the Pernik region — recognized by UNESCO as Intangible Cultural Heritage of Humanity. Each region adapts the ritual with its own names, dates, and figures — such as the Startsi, Chaushi, Babugeri, or Mechkarye — but the purpose is always the same: to close one cycle and begin a new one, scare off evil, and invite prosperity.

“Kukeri” from Kolarovo, Blagoevgrad, Bulgaria

The master mask-makers, guardians of tradition

Creating masks and costumes for Bulgaria’s masquerades — such as the spectacular kukeri — is a collective art, deeply rooted in village life and passed down from generation to generation by master mask-makers.

These master artisans are local figures of reference: craftsmen, creators, and custodians of tradition. In addition to making the costumes, they transmit knowledge, legends, and values to the community, and actively take part in the parades.

Their role goes beyond craftsmanship: the mask and the costume are tools of social cohesion, collective learning, and cultural resistance in the face of forgetfulness or standardization.

**“Kukeri” from Kolarovo,
Blagoevgrad, Bulgaria**

Each mask, a work of art

In the kukeri culture, each mask is unique, and the characters are renewed every year to keep the ritual’s magic alive.

The masks are made from natural and recycled materials: wooden logs for the structure, animal hides (goat, sheep, or even bear), horns, horsehair, old fabrics, wool, feathers, or mirrors. Everything is allowed to create a striking visual effect that provokes both fear and admiration.

The crafting process is intense and physically demanding. Master Ivan Tasev’s mask, shaped like a giant bat, weighs over 60 kilos and required the help of two men to place it on his shoulders. Great strength and agility are also needed to jump and dance tirelessly in these costumes, full of moving parts and large metal bells.

**“Chaushi” from Razlog,
Blagoevgrad, Bulgaria**

A collective celebration

Each region adapts the ritual with its own names, dates, and figures—such as the Startsi, Chaushi, Babugeri, or Mechkarye—but the purposes remain the same: to close one cycle and open another, to drive away evil spirits, and to attract prosperity.

**“Babugeri” from Bansko,
Blagoevgrad, Bulgaria**

The wheat handover ritual

In many Balkan villages, the ritual of passing the wheat symbolizes one of the deepest human aspirations: to ensure the family’s health, prosperity, and continuity. In this transmission ceremony, the ears of wheat are passed from parent to child, laden with ancestral meaning.

Life in the mountains was once harsh and uncertain. Faced with poverty, illness, and natural disasters, villagers turned to their traditions for hope and strength. The wheat handover, accompanied by prayers for rain and abundance, became a collective invocation of fertility and well-being, and also a silent intergenerational pact.

When the father passes the wheat to the son, he entrusts him with the hope of a better life. The son becomes the family’s protector, heir to the land and tradition, responsible for safeguarding the home’s future. The ritual thus consecrates not only the fertility of the fields but also the continuity of the lineage that renews itself year after year.

A proposal by:

TABACA FILM FEST

THE MYTHOLOGICAL FILM FESTIVAL OF THE PYRENEES

Organized by: Gat Negre Association

With the support of: Baix Pallars Town Council and the Museum of Salt

Photography: Ashley Suszczynski

This document is a consultation dossier intended to inform about the exhibition and the festival.

© All rights reserved. No part of this document, including photographs and texts, may be reproduced, distributed, or used without the express authorization of the Gat Negre Association and the photographer

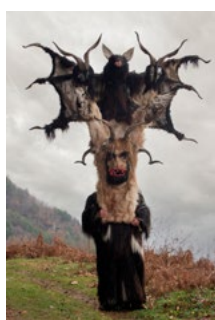
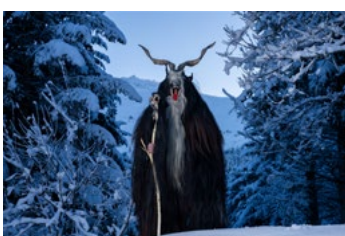
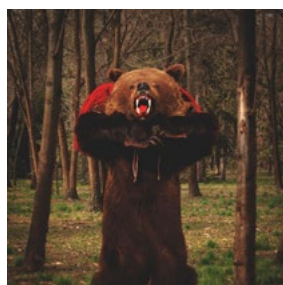

LO MITE ENXAUTE

CA
ES
EN
FR

LE MYTHE MASQUÉ

Ashley Suszczynski

LE MYTHE MASQUÉ

Un regard d'Ashley Suszczynski sur les mascarades rurales d'Europe

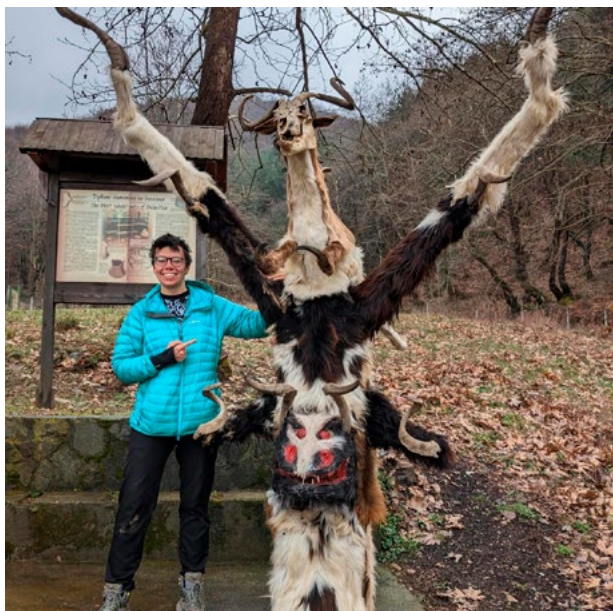
Des figures coiffées de masques, couvertes de peaux de bêtes, de cornes ou de costumes de paille parcourent villages et montagnes lors de célébrations hors du temps.

La photographe américaine Ashley Suszczynski consacre son travail à documenter les rituels de mascarades à travers le monde. Ce projet est né en 2019, lorsqu'elle a commencé à parcourir des communautés rurales d'Europe avec son appareil photo, poussée par la fascination que lui inspirent ces expressions rituelles qui survivent en marge du monde globalisé. Depuis, Suszczynski a voyagé dans des dizaines de pays pour capturer la force symbolique et esthétique de ces figures qui, malgré leur ancienneté, continuent d'interpeller l'imaginaire contemporain.

Le travail d'Ashley a été publié dans les pages de National Geographic, All About Photo, Photo District News, entre autres médias prestigieux, et a reçu de nombreux prix et distinctions internationaux. Son exposition *Ancient Tradition in the Modern Day* a été présentée en ouverture de la 3e Biennale de Photographie de Barcelone et de la 7e Biennale des Beaux-Arts et de la Photographie Documentaire.

Avec plus de 325 000 abonnés sur Instagram (@maskedtraditions), l'artiste a créé une communauté internationale fascinée par le mystère, la beauté et la résistance culturelle de ces représentations.

Le Mythe Masqué présente une sélection d'images de mascarades européennes, un catalogue extraordinaire de personnages ancestraux qui défilent dans des contextes festifs, liturgiques ou agricoles, incarnant l'ordre et le chaos, la nature, la fertilité ou la peur.

LES MASCARADES RURALES D'EUROPE: RITUELS ANCESTRAUX AU XXIe SIÈCLE

Partout en Europe, depuis des temps immémoriaux, villages et communautés célèbrent des rituels au cours desquels des figures costumées arpentent les rues, entre cris, danses, silences et gestes riches de symbolisme. Ce sont les mascarades rurales : des manifestations populaires qui associent masques, costumes et accessoires faits d'éléments animaux ou végétaux, ainsi que des actions collectives qui se connectent à la nature, au cycle de la vie et à la mémoire ancestrale.

Malgré leur grande diversité selon les régions, ces pratiques partagent des traits communs et des racines profondes. Elles sont souvent liées aux changements de saison — comme le solstice d'hiver, l'équinoxe de printemps ou le début de la nouvelle année — et trouvent leur origine dans d'anciens rituels païens de fertilité, de protection et de renouveau, ancrés dans des sociétés agricoles et pastorales.

Dans la péninsule Ibérique, nombre de ces expressions puisent dans les rites préromains, absorbés puis transformés durant l'époque romaine (Saturnales, Lupercales, Calendes), et plus tard réinterprétés ou interdits par la tradition chrétienne.

Avec le temps, certaines mascarades ont disparu, d'autres ont survécu sous forme de carnivals ou se sont adaptées aux calendriers religieux. Aujourd'hui, nombre de ces fêtes ont été ravivées et revalorisées, constituant un patrimoine vivant qui nous aide à comprendre la manière symbolique dont les peurs, les désirs, les croyances et les liens entre communautés et territoire s'expriment.

Les images de cette exposition capturent la puissance de ces figures en mouvement : des êtres hybrides, grotesques, inquiétants ou protecteurs, qui nous parlent depuis le passé et nous frappent en même temps d'une force profondément contemporaine.

**“Careto” de Lazarim,
Lamego, Portugal**

Les plus espiègles et irrévérencieux

Pendant le Carnaval, le petit village de Lazarim, au nord du Portugal, se remplit d’êtres énigmatiques aux expressions effrayantes et moqueuses, portant des cornes et des costumes en paille, en raphia ou en tissus lourds et colorés. Ce sont les Caretos, des figures irrévérencieuses qui incarnent le côté le plus sauvage et indomptable de la nature et des anciens dieux.

Ils apparaissent et disparaissent pour surprendre et effrayer les habitants, dans un jeu symbolique qui exprime la transgression de l’ordre établi et le désir de renouveau à la fin de l’hiver.

On dit aussi qu’ils possèdent des pouvoirs sur les éléments essentiels à la vie, assurant la fertilité des champs, la fécondité des humains et des animaux, ainsi que l’harmonie au sein de la communauté.

Les masques des Caretos sont sculptés à la main dans du bois d’aulne, à partir d’un seul tronc. Ils ne sont pas peints afin de mettre en valeur le talent des sculpteurs, qui ont un dicton magnifique : « On ne peut pas fabriquer un masque dans un morceau de bois, car le masque est déjà à l’intérieur ; il faut juste trouver comment le révéler.

**Lapin à Limbazi,
Lettonie**

Le lapin qui annonce le printemps

Dans le calendrier letton, deux fêtes marquent les changements de saison : Martiņi et Meteni.

Martiņi symbolise la transition de l'automne vers l'obscurité de l'hiver, le moment où, selon la légende, les ours vont hiberner. C'est une fête liée aux rituels agricoles et à la protection du foyer, avec des masques représentant des figures humaines et démoniaques.

Meteni, au contraire, est un carnaval qui célèbre le retour de la lumière et la renaissance de la nature. Pendant cette fête, les participants masqués, déguisés en animaux, traversent les villages, rendent visite aux maisons, dansent, chantent et réalisent des rituels et des farces pour chasser les mauvais esprits.

Parmi toutes les figures, le lapin se distingue comme porteur de joie, d'abondance et de bons présages. Grâce à sa capacité reproductive, il est un symbole universel de fertilité, de vitalité et de renouveau, renforcé par les rituels du printemps et de Pâques.

**“Harramacho” de Navalacruz,
Ávila, Espagne**

Gardien ancestral vêtu de la forêt

Navalacruz, un petit village de la Sierra de Gredos, a ravivé la fête des Harramachos, fondée sur un ancien rituel de protection dont les origines se perdent dans le temps.

Les Harramachos sont des personnages énigmatiques qui symbolisent le lien profond entre l'être humain et la nature. Certains semblent surgir de la forêt, couverts de feuilles de chêne, de branches sèches, de mousse et de guirlandes de glands. D'autres portent des sacs de paille, et certains arborent des peaux, du cuir, des cornes et des masques en bois. Ils protègent le bétail et les enfants du village, et éloignent les mauvais esprits pendant les jours les plus rudes de l'hiver.

Le samedi de Carnaval, les Harramachos parcourent les rues pour chasser le mal et invoquer la fertilité pour l'année à venir. Le moment culminant arrive lorsque les garçons du village sautent par-dessus la rivière Chico — un acte symbolique marquant le passage de l'enfance à l'âge adulte. Les Harramachos sont les premiers à les féliciter et à célébrer ce nouveau cycle de croissance et de réussite.

**“Tranga” de Bielsa,
Huesca, Espagne**

Fureur féconde dans les Pyrénées aragonaises

Les Trangas sont les vedettes du carnaval de Bielsa, l’une des mascarades rurales les plus anciennes et populaires des Pyrénées aragonaises, qui marque la fin de l’hiver et l’arrivée du printemps.

Ce sont des créatures hybrides, au physique féroce, mi-humaines mi-animales. Elles ont des cornes de bouc et le visage noirci avec de l’huile et de la suie, de grandes dents sculptées dans des pommes de terre, et un long bâton caractéristique appelé tranga, qui leur donne leur nom. Elles portent une chemise à carreaux, une jupe, des espadrilles traditionnelles, et de grandes cloches autour de la taille qu’elles font résonner sans cesse.

Elles sont associées à la virilité, au pouvoir fécondateur et à la fertilité de la terre. Elles arpentent le village en poursuivant femmes et enfants, les menaçant avec leur bâton dans un comportement bruyant et intimidant qui évoque l’inversion de l’ordre social propre aux anciens carnivals.

Elles incarnent également l’énergie et le renouveau, utilisant leur bâton pour invoquer la fécondité et la prospérité du village.

« Joaldunak », d'Ituren-Zubieta,
Navarre, Pays basque

Les forces bienveillantes qui écartent les dangers

Entre le solstice d'hiver et l'équinoxe de printemps, les petits villages basques d'Ituren et Zubieta s'unissent pendant deux jours pour célébrer un carnaval rempli de rituels destinés à réveiller la nature et chasser les mauvais esprits.

Les Joaldunak sont des personnages qui symbolisent des forces protectrices. Leur nom signifie littéralement « ceux qui portent des cloches ». Ils défilent en parfaite synchronie, créant une atmosphère puissante grâce au tintement rythmique des deux grosses cloches attachées à leur taille et aux coups de fouet ornés de crinières de cheval.

On raconte que ce son réveillait la terre de son sommeil hivernal, effrayait les loups et les ours des troupeaux de moutons et tenait à distance les sorcières qui habitaient les zones rurales.

Pour clore le carnaval, les Joaldunak chantent et dansent autour d'un feu de joie, dans un acte qui représente la purification collective, la destruction de ce qui est vieux et néfaste, et le début d'un nouveau cycle, éloignant la malchance et accueillant le printemps.

**Carnaval d'Ituren-Zubieta,
Navarre, Pays basque**

Rituel de purification du bétail

Les Joaldunak sont considérés comme les protecteurs du bétail de la communauté. Grâce à leurs cloches et à leurs bénédictions, ils assurent la santé des troupeaux tout au long de l'année. C'est pourquoi les habitants d'Ituren et Zubieta amènent leurs animaux aux défilés et aux rituels de purification du carnaval.

« Caretos » de Lazarim,
Lamego, Portugal

Les masques qui se cachent dans les troncs d'aulne

Pendant le carnaval, le petit village de Lazarim, au nord du Portugal, se remplit d'êtres énigmatiques aux expressions terrifiantes et moqueuses, portant des cornes et des costumes en paille, raphia ou tissus épais et colorés. Ce sont les Caretos, des figures irrévérencieuses qui incarnent le côté le plus espiègle et indomptable de la nature et des anciens dieux.

Ils apparaissent et disparaissent pour surprendre et effrayer les habitants, dans un jeu symbolique qui exprime la transgression de l'ordre établi et le désir de renouveau lié à la fin de l'hiver.

On dit aussi qu'ils possèdent des pouvoirs sur des éléments essentiels à la vie : ils assurent la fertilité des champs, la fécondité des personnes et des animaux, et l'harmonie au sein de la communauté.

Les masques des Caretos sont sculptés à la main dans du bois d'aulne, à partir d'un seul tronc. Ils sont laissés non peints pour mettre en valeur le talent des sculpteurs, qui ont une belle maxime : « On ne peut pas faire un masque dans un morceau de bois, car le masque est déjà à l'intérieur ; il suffit de trouver comment le révéler. »

« Areste » de Sorgono,
Sardaigne, Italie

Le sauvage face à la bête

À Sorgono, au cœur de la Sardaigne, le rituel du meurtre d'Urtzu est l'une des mascarades les plus impressionnantes de l'île. La cérémonie consiste en la chasse et la soumission d'une bête puissante et sauvage, Urtzu, qui est finalement attachée et sacrifiée symboliquement par des personnages appelés Arestes.

Les Arestes incarnent les sauvages. Le mot vient du terme latin *agrestis*, qui signifie « sauvage ». Ils affrontent la nature, la capturent, la dominent et la transforment à travers le rituel.

« Urtzu » de Sorgono,
Sardaigne, Italie

Rituel du meurtre d'Urtzu à Sorgono

Le nom Urtzu dérive probablement du mot sarde désignant le sanglier (urtzu ou urtzuveddu). Il représente la force vitale, animale, indomptable et mystérieuse de la nature. Sa souffrance, sa poursuite et son sacrifice symbolisent la lutte de la nature pour survivre et le cycle éternel de la mort et de la renaissance.

Cette mascarade évoque les anciens rituels méditerranéens de mort et de renaissance, le cycle agricole et le renouveau des énergies de la terre. Elle a lieu autour du 20 janvier, en coïncidence avec la fête de Saint Sébastien.

Alpes (Italie)

**“Schnappviecher” de
Salurn, Bolzano-Tyrol
du Sud, Italie**

Un rugissement pour réveiller le printemps

Dans la vallée alpine de Salurn, tous les deux ans, le silence de l’hiver est brisé par l’irruption des Schnappviecher — « bêtes mordantes » —, de gigantesques monstres qui parcourent les rues en faisant un vacarme assourdissant, ouvrant et fermant leurs mâchoires métalliques de manière rythmée.

Leur objectif est d’effrayer l’hiver et de réveiller le printemps, dans un rituel collectif d’origine ancestrale où les cris et les déguisements célèbrent le renouveau de la nature.

Les Schnappviecher sont l’âme du Carnaval de Perkeus et défilent aux côtés de chars, de personnages et de métiers anciens, dans une fête qui rend aussi hommage à Perkeo, figure légendaire de la région, qui fut bouffon à la cour allemande au XVIIe siècle.

Ces créatures symbolisent le pouvoir du cri, la force de la communauté et l’énergie régénératrice de la fête : une explosion de fantaisie, de tradition et de vitalité.

Alpes (Suisse)

**‘Wüeschte’ d’Urnäsch,
Appenzell Rhodes-
Extérieures, Suisse**

Les esprits du Nouvel An

Les Silvesterklausen sont des personnages fantastiques qui visitent fermes et chalets du massif de l’Alpstein pour souhaiter la bonne année aux familles. Ils sortent le 31 décembre et le 13 janvier, correspondant aux Nouvel An des calendriers grégorien et julien.

Il en existe trois types : les beaux (Schöne), avec des costumes brodés et des chapeaux ornés de scènes de la vie quotidienne ; les beaux-laid (Schö-wüeschte), qui mêlent éléments naturels et décorations travaillées ; et les laids (Wüeschte), avec des masques effrayants et des costumes de paille, de branches, d’écorce et de mousse.

Ces personnages se retrouvent à l’aube sur la place du village. Ils font sonner de grandes cloches, sautent et dansent pour annoncer leur arrivée, et offrent à chaque foyer un yodel harmonique et ancestral, chant typique du Tyrol, qui résonne dans les vallées enneigées.

C’est une tradition mêlant mystère, nature et art, ordre et désordre, et qui nous relie aux racines les plus anciennes de la culture alpine, où les déguisements et le son purifient l’hiver et ouvrent la porte à l’espoir d’une année prospère et saine.

Alpes (Autriche)

**“Schiachperchten” de
Klagenfurt am Wörthersee,
région de Carinthie,
Autriche**

Les gardiens laids de l’hiver alpin

Avec leurs yeux enflammés, leurs bouches pleines de dents pointues et leurs cornes torsadées, ces créatures semblent sorties d’un cauchemar ancien. Ce sont les Schiachperchten — littéralement, les « Perchten laids » —, des êtres monstrueux issus d’une tradition profondément enracinée dans les Alpes autrichiennes et bavaroises.

Les Perchten, êtres ancestraux de la mythologie alpine, apparaissent entre Noël et l’Épiphanie. Ils peuvent être beaux (Schönperchten) ou effrayants (Schiachperchten), et représentent le dualisme entre les forces du bien et du mal, la lumière et l’obscurité, l’ordre et le chaos. Ils sont liés à Perchta, figure légendaire mi-fée mi-déesse, qui récompense les travailleurs et punit les paresseux.

Les Perchten laids, vêtus de peaux et de vêtements rustiques, défilent dans les rues en frappant des bâtons, en faisant sonner des cloches et en criant fort pour chasser les mauvais esprits et repousser le froid et les ténèbres. Par leur passage assourdissant, ils ouvrent symboliquement la voie à la lumière et à la fertilité de la nouvelle année.

Malgré les tentatives de l’Église d’éradiquer ces pratiques païennes, le culte de Perchta et de ses créatures a survécu au fil des siècles et s’est intégré aux célébrations hivernales.

Alpes (Autriche)

**“Krampus” de Wörgl,
Tyrol, Autriche**

Le visage sombre de Noël

Le Krampus est un personnage très populaire de la mythologie alpine, avec une longue tradition au Tyrol. Mi-chèvre, mi-démon, cet être sauvage et terrifiant parcourt les maisons des villages et des villes dans la nuit du 5 décembre pour punir les enfants qui n'ont pas été sages.

Il peut porter des chaînes, qu'il agite bruyamment, ainsi que de grandes cloches métalliques qui résonnent dans les rues. Parfois, il est également muni d'un bouquet de branches de bouleau ou d'un fouet, qu'il utilise symboliquement pour effrayer ou « punir » les enfants turbulents.

Le Krampus incarne la punition et le côté indomptable de l'hiver. Selon certaines légendes, il emporte même les enfants méchants dans une corbeille vers un monde souterrain. Il est l'antagoniste de Saint Nicolas, qui récompense les enfants sages avec des friandises ou des cadeaux.

Aujourd'hui, de nombreuses localités organisent le Krampuslauf, une parade assourdissante où ces personnages défilent dans les rues dans un tourbillon d'étincelles, de fumée et de cris.

Le Krampus, en somme, est l'ombre de Noël : une figure qui nous rappelle l'existence du chaos, de la peur et du mystère, en contraste avec la lumière et la bonté.

**L'ours de Gravila, Bacău,
Moldavie, Roumanie**

La danse de l'ours, au-delà du mythe

Dans la vallée de la rivière Trotuș, en Moldavie, un ancien rituel se répète chaque hiver : des groupes d'habitants, vêtus de véritables peaux d'ours, dansent dans les rues, visitent les maisons et chassent les mauvais esprits de l'année écoulée.

La danse de l'ours est une tradition aux racines païennes qui symbolise la fin d'un cycle et la renaissance de la nature. L'ours, animal totem, représente la force, la protection et le renouveau spirituel. Dans les années 1930, ce rituel s'est confondu avec des spectacles itinérants de gitans exhibant des ours dressés, ce qui l'a en partie dénaturé. Mais avec le temps et l'évolution de la sensibilité envers les animaux, les célébrations symboliques et communautaires de la danse de l'ours ont retrouvé leur essence.

Au-delà de la Roumanie, la signification symbolique de l'ours résonne dans d'autres cultures, apparaissant dans les rites chamaniques de Sibérie, les cérémonies du peuple Aïnou du Japon et les traditions des Pyrénées, entre autres. Cet être liminaire — entre l'humain et l'animal, entre l'hiver et le printemps — exprime les peurs collectives et les désirs de changement. Sa danse, archaïque et vivante, reste un puissant symbole de transformation.

Bulgarie

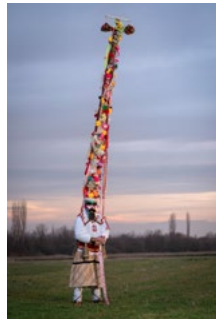
**“Survakari” de Dolna Se-
kirna, Pernik, Bulgarie**

**“Mechkarye” de Bela
Voda, Pernik, Bulgarie**

**“Kukeri” d’Opanets,
Pleven, Bulgarie**

**“Kukeri” de Borets,
Plovdiv, Bulgarie**

**“Kukeri” du 3e district
de Blagoevgrad,
Bulgarie**

En Bulgarie, pendant les semaines les plus froides de l’année, les villages résonnent de sons, de masques et de figures hybrides — à la fois humaines et animales — qui font vibrer les rues. Ce sont les kukeri ou survakari, figures centrales de rituels hivernaux mêlant traditions préchrétiennes, croyances locales et symboles de fertilité, de protection et de transformation.

Ils portent des masques impressionnants, souvent en bois, ornés de cornes, de plumes ou de crins de cheval, de hautes coiffes coniques, des bâtons rituels, des costumes en peau de mouton ou de chèvre, et des cloches attachées au corps. Leur présence puissante envahit les villages lors de processions rythmées de sauts et de danses pour faire résonner les cloches et chasser les mauvais esprits.

Ils exécutent aussi des rituels de purification symbolique de la population et invoquent l’abondance des récoltes, la fertilité et la santé. Certaines de ces mascarades sont de grandes fêtes collectives, comme la Surova, dans la région de Pernik, reconnue par l’UNESCO comme patrimoine culturel immatériel de l’humanité. Chaque région adapte le rituel avec ses propres noms, dates et figures — comme les Startsi, Chaushi, Babugeri ou Mechkarye — mais les objectifs sont les mêmes : clore un cycle et en ouvrir un nouveau, repousser les mauvais esprits et attirer la prospérité.

**“Kukeri” de Kolarovo,
Blagoevgrad, Bulgarie**

Les maîtres des masques, gardiens de la tradition

La création de masques et de costumes pour les mascarades bulgares — comme les spectaculaires kukeri — est un art collectif, enraciné dans la vie des villages et transmis de génération en génération par les maîtres mascaradiers.

Ces maîtres artisans sont des figures locales de référence : créateurs, artisans et gardiens des traditions. En plus de confectionner les costumes, ils transmettent leur savoir, les légendes et les valeurs à toute la communauté, et participent aux défilés.

Leur rôle dépasse l’artisanat : le masque et le costume sont des instruments de cohésion sociale, d’apprentissage collectif et de résistance culturelle face à l’oubli ou à l’uniformisation.

**“Kukeri” de Kolarovo,
Blagoevgrad, Bulgarie**

Chaque masque, une œuvre d’art

Dans la culture des kukeri, chaque masque est unique, et les personnages sont renouvelés chaque année pour maintenir vivante la magie du rituel.

Les masques sont fabriqués à partir de matériaux naturels et recyclés: des troncs de bois pour la structure, des peaux d’animaux (chèvre, mouton ou même ours), des cornes, des crins de cheval, des vieux tissus, de la laine, des plumes ou des miroirs. Tout est permis pour créer un effet visuel saisissant qui provoque à la fois peur et admiration.

La fabrication est intense et exigeante physiquement. Le masque du maître Ivan Tasev, en forme de chauve-souris géante, pèse plus de 60 kilos et a nécessité l’aide de deux hommes pour le hisser sur ses épaules. Une grande force et agilité sont également requises pour sauter et danser sans relâche dans ces costumes pleins d’éléments mobiles et de grosses cloches métalliques.

**“Chaushi” de Razlog,
Blagoevgrad, Bulgarie**

Une célébration collective

Chaque région adapte le rituel avec ses propres noms, dates et figures – comme les Startsi, Chaushi, Babugeri ou Mechkarye – mais les objectifs restent les mêmes : clore un cycle et en ouvrir un nouveau, chasser les mauvais esprits et attirer la prospérité.

**“Babugeri” de Bansko,
Blagoevgrad, Bulgarie**

Le rituel de la transmission du blé

Dans de nombreux villages des Balkans, le rituel de la transmission du blé symbolise l’une des aspirations humaines les plus profondes : garantir la santé, la prospérité et la continuité de la famille. Lors de cette cérémonie de transmission, les épis sont confiés des parents aux enfants, chargés d’un sens ancestral.

La vie en montagne était autrefois rude et incertaine. Face à la pauvreté, aux maladies ou aux catastrophes naturelles, les villageois se tournaient vers leurs traditions pour trouver force et espoir. La transmission du blé, accompagnée de prières pour la pluie et l’abondance, devenait une invocation collective de fertilité et de bien-être, mais aussi un pacte intergénérationnel silencieux.

Quand le père remet le blé au fils, il lui confie l’espoir d’une vie meilleure. Le fils devient protecteur de la famille, héritier de la terre et de la tradition, responsable de préserver l’avenir du foyer. Le rituel consacre ainsi non seulement la fertilité des champs, mais aussi la continuité d’une lignée qui se renouvelle d’année en année.

Une proposition du:

TABACA FILM FEST

LE FESTIVAL DE CINÉMA MYTHOLOGIQUE DES PYRÉNÉES

Organisé par: l'Association Gat Negre

Avec le soutien de: la mairie de Baix Pallars et le Musée du Sel

Photographie: Ashley Suszczynski

Ce document est un dossier de consultation destiné à informer sur l'exposition et le festival.

© Tous droits réservés. Aucun extrait de ce document, y compris les photographies et les textes, ne peut être reproduit, distribué ou utilisé sans l'autorisation expresse de l'Association Gat Negre et de la photographe.

LO MITE ENXAUTE